

## Nr 872

Av herr **Björkman** och fröken **Ljungberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 76, angående inrättande av ett internationellt institut för freds- och konfliktforskning i Sverige.

Den i Kungl. Maj:ts proposition nr 76 åberopade utredningen har funnit det både möjligt och lämpligt att ett internationellt institut för freds- och konfliktforskning upprättas i Sverige. Avgörande för utredningens ställningstagande har främst varit insikten om ämnesområdenas betydelse och förvissningen att en forskningsinsats på dessa kan vara av stort värde. Departementschefen har också ansett det önskvärt att vi i Sverige söker skapa förutsättningar för en forskning i freds- och konfliktproblem och han har även betonat att behovet av att öka vår kunskap om betingelserna för fredliga lösningar av internationella konflikter och för en stabil fred framstår uppenbart.

Till detta allmänna resonemang vill vi gärna ge vår principiella anslutning. Ämnesområdenas betydelse står över varje debatt, och även om vi icke kan hysa förvissning om att en forskningsinsats på dessa områden skulle vara av stort värde, hyser vi likväl en förhoppning därom. Redan en sådan förhoppning är skäl nog för att göra ett försök med sådan forskning. Å andra sidan bör man icke göra sig överdrivna förväntningar om det praktiska värdet av en sådan forskning för framtiden. Inom vissa avsnitt skulle säkerligen betydelsefulla resultat kunna uppnås, men förväntningar om att internationella tvister och därmed konflikter skulle kunna undvikas eller i betydande mån nedbringas genom aldrig så ambitiösa forskningsinsatser måste tyvärr betecknas som mer optimistiska än realistiska.

Under sådana förhållanden kan ifrågasättas om icke det föreslagna institutet, på sätt som universitetskanslersämbetet förordat, i ett initialske- de icke primärt bör ägna sig åt egen forskning utan huvudsakligen verka som ett sammanhållande och stimulerande organ för en på skilda håll förekommande forskning. Sedan dessa försök pågått någon tid kunde man, såsom ämbetet påpekat, pröva resultaten på nytt. Därmed skulle ett säkrare underlag rörande institutets uppgifter och möjligheter ha erhållits.

Ifrågasättas bör dock om icke ett fredsforskningsinstitut borde upprättas på gemensam nordisk grundval.

I huvudsak synes det enligt förslaget bli fråga om teknisk och vetenskaplig forskning. Till den del det är fråga om rustnings- och regleringsfrågor

i samband därmed kan detta vara motiverat. Men vi vill också fästa uppmärksamheten på vad kanslersämbetet framhållit i sitt yttrande:

Mycket starka och enligt ämbetets uppfattning också helt avgörande skäl kan emellertid anföras som stöd för uppfattningen att institutets verksamhet i första hand bör inriktas på den i sammanhanget grundläggande konfliktproblematiken med uppmärksamhet fäst särskilt vid reella, ekonomiska och andra intresse motsättningar sådana dessa framträder i historiens perspektiv och i nutiden.

Som vi bedömer frågan skulle det vara uppseendeväckande om frågorna rörande konflikter, deras uppkomst och eventuella lösande bedömdes utan att den humanistiska vetenskapens företrädare, främst då den historiska, vore företrädade i forskningsarbetet. Dagens konflikter kan aldrig bedömas utan kännedom och insikt om gårdagens. Ävenledes vore det en brist om icke de juridiska vetenskaperna, framför allt i den del det rör folk-rätten, vore företrädade i arbetet. Som förslaget nu föreligger förefaller det som om en icke önskvärd slagsida skapats i riktning åt teknik och naturvetenskap. Balans i fråga om forskningsarbetets allmänna inriktning synes kunna vinnas om de humanistiska och juridiska vetenskaperna är med i detta forskningsarbete.

Med hänvisning till det ovan sagda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte ge till känna vad i motionen anförts.

Stockholm den 13 april 1966

*Folke Björkman (h)*

*Blenda Ljungberg (h)*

---

### Nr 873

Av herr **Nyberg m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 81, med förslag till förordning om tillstånd för brukande av svävare.

(Lika lydande med motion nr 710 i Första kammaren)

Stockholm den 13 april 1966

*Olaus Nyberg (fp) Cecilia Nettelbrandt (fp) Daniel Wiklund (fp)*